

Комисија је дана 18.12.2019. године (деловодни број: 1283) доставила директору Педагошког завода Војводине - Стручно мишљење о рукопису превода Уџбеника, у којем се наводи следеће:

Извршена је анализа рукописа превода уџбеника Биологија 5, уџбеник за пети разред основне школе (Biologie 5 manual pentru clasa a V-a a școlii elementare) аутоки Гордане Субаков Симић и Марине Дрндарски, издавач Нови логос д.о.о. Београд. Констатује се да је горе наведени уџбеник из два дела – Биологија, уџбеник за 5. разред основне школе, на румунском језику превод Уџбеника истих ауторки, издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача Нови логос д.о.о. Београд, којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу Решењем број 650-02-00102/2018-07 од 27. априла 2018. године.

Први део Уџбеника

Уџбеник је обима 164 (сто шездесет четири) странице, а садржински је подељен на три поглавља: *УВОД У БИОЛОГИЈУ, ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА, ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА, РЕШЕЊА, РЕЧНИК ПОЈМОВА И ЛИТЕРАТУРА.*

Анализиран је стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 – наставно средство поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке:

-уместо pentru clasa a cincea a școlii generale потребно је написати pentru clasa a V-a a școlii elementare,

-код Harta noțiunilor уместо listele negre потребно је написати listele roșii,

- на страни бр.7 уместо generală потребно је написати elementară,

- на страни бр.9 у четвртном реду иза 7 потребно је поставити размак,

- на страни бр. 16, 33, 50, 62, 68, 81, 94, 99, 103, 134, 141, 146 у делу текста насловљеном Cunoștințe și abilități потребно је поставити тачку после задњег набрајања,

- на страни бр. 10, 11, 13, 19 20, 27, 41, 127 иза тачке и нове реченице потребно је поставити размак ,

- на страни бр. 11, 102, 150 код на крају реченице потребно је ставити тачку,
- на страни бр. 12, 13, 14, 20, 21, 27, 29, 44, 58, 69, 76, 88, 91, 95, 149 иза Înțelegeți?? потребно је поставити само један упитник,
- на страни бр. 12, 13 у делу текста насловљеном ORIGINEA CUVÂNTULUI између речи и објашњења речи потребно је поставити размак црта размак,
- на страни бр. 13 у делу текста насловљеном Exemplu потребно је превести задњу реченицу,
- на страни бр. 15 у првом делу текста насловљеном Exercițiu потребно је превести текст,
- на страни бр. 21 у сивом правоугаонику уместо descoperirea потребно је написати descoperirea,
- на страни бр. 22 код другог питања уместо introduceți потребно је написати introduceți,
- на страни бр. 23 код наслова уместо AUTOVEALUARE потребно је написати AUTOEVALUARE, а код трећег питања уместо muzeul потребно је написати Muzeul, а уместо naturale потребно је написати Naturale,
- на страни бр. 26 у другом реду код наслова După ce se deosebește natrua vie de cea nevie потребно је после vii постави размак,
- на страни бр. 27 код другог питања уместо crește потребно је написати corecte, а у делу текста насловљеном БИЛОГИЈА ОНЛАЈН на крају реченице потребно је поставити размак између речи под наводницима и заграде, а на крају реченице поставити тачку,
- на страни бр. 29 реченицу Faceți legătura потребно је избацити јер је написана двпут,
- на страни бр. 30, 31, 34, 37, 40, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 56, 59, 60, 66, 70, 84, 96, 101, 105, 117, 118 129, 134, 135, 137, 147, 152, 156, 157,158 159 потребно је поставити зарез иза речи без размака,
- на страни бр. 32 у делу текста насловљеном BIOLOGIE ONLINE потребно је поставити одговарајући линк на румунском језику за додатне информације о паличњацима,
- на страни бр. 34 код наслова Cum să folosim lupa la observarea ființelor vii уместо Dimenisunea потребно је написати Dimensiunea,
- на страни бр. 36, 40, 41, 43, 44, 51, 52, 53, 68, 77, 78, 80, 82, 84, 89,120, 126, 142, 145, 158,159 иза зареза односно испред следеће речи потребно је поставити размак,
- на страни бр. 37 у трећем реду код наслова Pregătiți-vă de munca în natură уместо scolului потребно је написати secolului, а заграду је потребно преместити у следећи ред,
- на страни бр. 38 у делу текста насловљеном Резиме иза речи teren потребно је поставити размак,
- на страни бр. 43 иза речи paḥar избрисати размак,
- на страни бр. 44 у делу текста насловљеном КРЕАТИВНА БИОЛОГИЈА уместо !Măsurі потребно је написати Măsurі, а уместо prezenta потребно је написати prezența,
- на страни бр. 48 у плавим правоугаоницима, као и код друге реченице у задатку између речи црте и следеће речи потребно је поставити размак, код задатка на крају прве

- реченице потребно је избрисати једну тачку, у делу текста насловљеном BIOLAG
- потребно је реч gădăcinuță преместити у нови ред,
- на страни бр. 49 код другог питања уместо fotografiați потребно је написати fotografiati, као и превести непреведени део,
  - на страни бр. 50 код горње слике уместо caputra потребно је написати captura
  - на страни бр. 18, 21, 50, 56, 60, 61, 62, 65, 66, 71, 78, 81, 83, 84, 89, 90, 91. 96, 103, 121, 122, 124, 125, 129, 131, 132, 134, 135, 149, 150, 152, 161, 162 између речи и црте и следеће речи потребно је поставити размак,
  - на страни бр. 51 потребно је превести четврти пасус,
  - на страни бр. 58 у делу текста насловљеном Înțălegeți? под два уместо concluziza потребно је написати concluzia,
  - на страни бр. 63 иза Се observați? недостаје линија за писање одговора,
  - на страни бр. 64 потребно је избацити први ред,
  - на страни бр. 64 иза реченице Scrie се ai observat.... недостаје потпуна линија за писање одговора, у делу текста насловљеном Се credeți.. иза зареза и следеће речи потребно је поставити размак, а на крају реченице потребно је поставити упитник,
  - на страни бр. 66 после отворене **заграде** одмах се куца текст – **без размака** између **заграде** и **речи**
  - на страни бр. 67 код првог задатка под d) потребно је превести задњу реч,
  - на страни бр. 70, 82 тачка се ставља одамах иза речи,
  - на страни бр. 71 потребно је преводити реч Гмиже.,
  - на страни бр. 75 код наслова Reacționează plantele la stimulii din mediu уместо înainte потребно је написати înainte,
  - на страни бр. 76 у првом пасусу потребно је да се реч aerului. види у целисти,
  - на страни бр. 77 код питања под редним бројем три уместо hotătât потребно је написати hotărât,
  - на страни бр. 78 код наслова Cum reacționează omul... уместо exteriorare потребно је написати exterioare, а код наслова BIOFOCUS уместо orm потребно је написати om, а код Задатка уместо Exercițiu: потребно је написати Material:, у делу текста насловљеном Се credeți...потребно је ставити упитник на крају,
  - на страни бр. 80 у делу текста насловљеном Rezumat у задњем реду потребно је уместо auzul și echilibrul написати auzul, echilibrul,
  - на страни бр. 27, 85, 87, 123, 130, 131, 138, 139, 149, 150, 152 потребно је поставити размак између речи и наводника,
  - на страни бр. 86 уместо pdatorită потребно је написати datorită као и размак између речи и наводнике,
  - на страни бр. 89 у првом реду првог пасуса уместо Încearați să cultivați потребно је написати Încercați să cultivați,

- на страни бр. 95 уместо Exercițiu: потребно је написати Material;
- на страни бр. 97 у задњем реду под 5 уместо аса потребно је написати аша,
- на страни бр. 104 у делу текста насловљеном Procedeu: потребно је избацити једно А, а под В уместо lista потребно је написати listă,
- на страни бр. 105 уместо instestinul потребно је написати intestinul, а код Noțiuni потребно је превести текст,
- на страни бр. 107 уместо Exercițiu: потребно је написати Material; а под С задњу реченицу поставити у нови ред,
- на страни бр. 113 под 9 потребно је исказ у трећем реду О biodiversitate ....naturală, заменити преводом трећег исказа који почиње са У школском дворишту.....трава
- на страни бр. 117 у делу текста насловљеном Се credeți.. на крају реченице потребно је избацити једну тачку, а код наслова După ce se deosebește mediul de viață acvatic..... на крају задње реченице поставити тачку.
- на страни бр. 118 у делу текста насловљеном BIOLOGIE CREATIVĂ уместо partu потребно је написати patru и реч није потребно означити жутом,
- на страни бр. 119 у делу текста насловљеном CUM SE RĂSPÂNDESC.... у трећем реду уместо sâgeată потребно је написати săgeată,
- на страни бр. 125 у делу текста насловљеном VIZITAȚI у првом реду уместо vânătoriloe потребно је написати vânătorilor,
- на страни бр. 126 иза anului потребно је поставити само један упитник,
- на страни бр. 134 у делу текста насловљеном Cunoștințe și abilități иза речи înconjurător требало би написати și,
- на страни бр. 136 у задњем пасусу потребно је превести задњу реченицу,
- на страни бр. 142 у другом реду првог пасуса уместо stchimbări потребно је написати schimbări,
- на страни бр. 144 уместо Exercițiu: потребно је написати Material; у делу текста насловљеном Се credeți... потребно је превести задњу реченицу,
- на страни бр. 145 под код питања број три иза речи и отворене заграде потребно је поставити размак, а између отворене заграде и речи није потребно ставити размак,
- на страни бр. 146 у делу текста насловљеном BIOFOCUS потребно је да се реч se види у целисти,
- на страни бр. 149 у делу текста насловљеном Înțalegeți? на крају прве реченице потребно је поставити упитник, уместо dinfața потребно је написати din fața, а у делу текста насловљеном BIOLOGIE ONLINE потребно је поставити одговарајући линк на румунском језику за глистењак,
- на страни бр. 152 уместо proii требало би написати porii

- на страни бр. 153 код првог питања под а уместо сеомigrarea потребно је написати migrarea, код другог питања у четвртном исказу уместо asemănătoare потребно је написати asemănătoare, а код шестог и седмог исказа поставити тачку на крају,
- на страни бр. 155 под с.) уместо reginile потребно је написати regiunile,
- на страни бр. 156 у четвртном реду иза şerpi требало би изоставити şi ,
- на страни бр. 157 уместо Б требало би написати В, а уместо literatuă требало би написати literatură и уместо poei требало би написати poezii,
- на страни бр. 158, 159 и 160 иза набрајања и следеће речи поставити размак,
- на страни бр. 158 код наслова Cum se cercetează natura потребно је уместо zoologist написати zoologist,
- код наслова Aplicarea practică..... потребно је уместо 120mm написати 120 mm, односно поставити размак,
- код наслова Locomoția под 3 потребно је уместо picioare написати picioare,
- код наслова Excitabilitatea потребно је додати 3. а) б) и потребно је уместо 3. написати 4.,
- на страни бр. 159
- код наслова Înmulțirea – fințele..... потребно је избрисати тачкице иза 3,
- код наслова Diversitatea lumii... у трећем реду прве колоне потребно је уместо Nu au nucleu написати Au nucleu,
- код наслова Viața subterană иза трећег одговора потребно је превести наслов Самопровера,
- на страни бр. 161 слов Н које се налази изнад прве колоне потребно је пребацити изнад друге колоне,
- у првој колони под Е код речи **hrănitore** потребно је болдовати целу реч,
- на страни бр. 161 потребно је превести текст.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4(четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4(четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Други део Уџбеника

Уџбеник је обима 107 (сто седам) страница, а садржински је подељен на три поглавља: *НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА, ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ, ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ РЕШЕЊА, РЕЧНИК ПОЈМОВА И ЛИТЕРАТУРА.*

Анализиран је стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 – наставно средство поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке:

-уместо pentru clasa a cincea a școlii generale потребно је написати pentru clasa a V-a a școlii elementare,

- Наслови у садржају треба усагласити са насловима из уџбеника и то на страни 45 и 59,

- на страни бр. 10, 16, 21, 27, 36, 51, 59, 62, 72, 86, 97 у делу текста насловљеном Cunoștințe și abilități потребно је поставити тачку после задњег набрајања,

- на страни 11 у делу текста насловљеном Exercițiu уместо Întrebă потребно је написати Întrebă,

- на страни 11, 13, 61, 71 на крају реченице потребно је ставити само једну тачку,

- на страни бр. 11, 12, 36, 61, 85, 87, 98 између речи и црте и следеће речи потребно је поставити размак,

- на страни бр. 13, 83, 85 после отворене заграде одмах се куца текст, без размака између заграде и речи,

- на страни бр. 21, 36, 37, 46, 54, 58, 68, 73, 74, 95 потребно је поставити зарез иза речи без размака,

- на страни бр. 26, 33 на крају реченице потребно је поставити тачку,

- на страни бр. 27, 28 потребно је поставити размак између речи и наводника, - на страни бр. 29 у делу текста насловљеном Înțelegeți? потребно је да се текст види у целисти, у задњој реченици, после отворене заграде одмах се куца текст, без размака између заграде и речи, и потребно је затворити заграду на крају,

- на страни бр. 31 уместо supravie-țuirea потребно је написати supraviețuirea,

- на страни бр. 37 потребно је превести друи пасус,

- на страни бр. 41 уместо intersectării потребно је написати intersectării,

- на страни бр. 42 уместо Găiță потребно је написати Gaiță,
- на страни бр. 44 у првом реду између false и (F) потребно је поставити размак, а уместо Găița потребно је написати Gaița,
- на страни бр. 46 потребно је превести први пасус,
- на страни бр. 48 потребно је поставити зарез иза речи без размака, а иза зареза односно испред следеће речи потребно је поставити размак,
- на страни бр. 52 код горње слике потребно је превести текст Црвене књиге Србије,
- на страни бр. 53, 68, иза тачке и нове реченице потребно је поставити размак ,
- на страни бр. 54, 57. 61, 64, 72, 73 потребно је поставити размак између речи и наводника,
- на страни бр. 60 у делу текста насловљеном Exemplu реченицу која почиње са (19.02.2017) la piața...требало би поставити иза astăzi,
- на страни бр.66 потребно је да се реч diferite. види у целисти,
- на страни бр.67 у делу текста насловљеном BIOLOGIE ON-LINE потребно је поставити одговарајући линк на румунском језику за додатне информације о лајмској болести, у делу текста насловљеном Animale toxice у првом реду потребно је изоставити реч numereoașe, а у првом реду задњег пасуса, потребно је уместо mediul написати mediului,
- на страни бр.74 у делу текста насловљеном Ce credeți... уместо Sănătatea потребно је написати Sănătatea,
- на страни бр.79 у делу текста насловљеном Procedeu: код трећег набрајања потребно је изоставити број 1,
- на страни бр.85 уместо funcționa-rea потребно је написати funcționarea,
- на страни бр.87 у другом пасусу потребно је болдовати речи fumat pasiv, а у трећем пасусу потребно је болдовати речи Dependența fizică и dependența psihică,
- на страни бр. 92, 93 код речи **Concluzie:** потребно је болдовати целу реч **Concluzie:**,
- на страни бр. 101 код првог питања код набрајања уместо ђ) потребно је написати f) и избрисати жуту позадину,
- на страни бр. 103 код осмог питања између С и pentru потребно је поставити размак,
- на страни бр. 104 иза зареза односно испред следеће речи потребно је поставити размак, код поналова Protejarea ființelor vii..... потребно је избрисати broj 4,
- на страни бр. 106 реч variabilitate требало би пребацити под V,
- на страни бр. 107 потребно је превести текст.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4(четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4(четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.